

BESEDE

- Evpnea = normalno dihanje (15-18 vdihov)
- Tahipnea = pospešeno dihanje
- Bradipnea = upčasnjeno dihanje
- Dispnea = otežen vdih ali izdih, dihalna stiska
- Apnea = apnoična ataka = prenehanje dihanja
- Respiratorna insuficenca = bolnik ne more vzdrževati pravilnega razmerja med O₂ in CO₂ v svojem telesu
- Kussmavlovo dihanje = počasno, enakomerno in zelo globoko dihanje
- Hiperventilacija = prekomerno, stopnjevalno in površno dihanje
- Hipoventilacija = bolečine ob dihanju
- Stridor = piskajoče dihanje
- Chejne – Stockovo dihanje = kratko, plitvo, pogosto in sопihajoče dihanje značilno za umirajočega
- Arterije: temporalis, carotis, axialis, brahialis, radialis, femoralis, poplitea, dorsis pedis
- Tahikardija = pospešen pulz nad 100 udarcev/min
- Bradikardija = upočasnjjen pulz pod 60 udarcev/min
- Hipertenzija = povišan krvni pritisk nad 140/90 mmHg
- Hipotenzija = znižan krvni pritisk pod 110/60 mmHg
- Hipotermija = temperatura telesa pod 36°C
- Hipertermija = Febris = vročina
  - Subfebrilna temp. → 37,0°C – 37,8°C
  - Zmerna vročina → 37,9°C – 38,4°C
  - Viskoka vročina → 38,5°C – 40°C
  - Zelo visoka ali Septična vročina → nad 40°C
- Antipiretik = zdravilo, ki znižuje telesno temp.
- Vazodilatacija = širjenje žil → nastopi, ko nam je vroče
- Vazokonstrikcija = krčenje žil → nastopi, ko nam je mraz
- Febris continua = stalna temp., ki naraste za 1-2 desetinki °C
- Febris remittens = temp., ki naraste za 1°C - 1,5°C, vendar NE pade na normalno
- Febris intermittens = temp., ki naraste tudi do 2°C in več, veliko nihanje, lahko pade na normalno
- Padec temperature:
  - Kritičen = temp. pade hitro (kolaps)
  - Litičen = temp. pada nekaj dni
- Motnje zavesti:
  - Po kvaliteti:
    - Zmedenost = bolnik je krajevno, časovno in besedno neorientiran, na trenutke se vsega zaveda pravilno
    - Delirij = blodnjavost = bolnik je nemiren, zmeden, prestrašen, evforičen...
  - Po kvantiteti:
    - Somnolenca = dremavost (bolnik večino dneva prespi, zbudi se samo za hranjenje)
    - Sopor = globok spanec, pri katerem ne vzpostavimo stika, bolnik ne reagira na bolečinski dražljaj
    - Koma = popolna nezavest (bolnik se ne zbudi niti pri hudih bolečinskih dražljajih)
      - Nezavest = poškodovanci; Koma = nepravilne funkcije organov
- Nistagmus = notranje gibanje zrkla pri nekaterih obolenjih in poškodbah
- Bledavica = motnja v cirkulaciji krvi in prekrvavitvi organov
- Rdečina = posledica povišane temperature in povišanega krvnega tlaka
  - Eritem = omejena rdečina na koži
- Cianoza = modrikavost – posledica pomankajna kisika v krvi

- Hipopigmentacija = albinizem – pomankanje pigmenta
- Hiperpigmentacija = porjavela koža zaradi zmanjšane funkcije nadledvične žleze
- Maceracija = navlažena, hrabra koža
- Turgor = napetost kože
- Lakota = fiziološka potreba po hrani
- Apetit = želja po hrani
- Inapetenca = pomanjkanje želje po hranjenju
- Odklanjanje hrane = gre za vzpodbujanje pozornosti, prvi znak anoreksije, vodi celo do samomora
- Žeja = uravnava potrebo po pitju
- Polidipsija = velika želja oz. potreba po žeji pri nekaterih boleznih
- Dipsija = gnitje (izpahovanje »po gnilih jajcih#, ko ne pride do prebave beljakovin – vrenje)
- Disfagija = otežkočeno požiranje, motnje v požiranju
- Singultus = kolcanje
- Podhranjenost = pomanjkanje beljakovin, premajhen ITM
- Kaheksija = visoka stopnja shujšanosti
- Dehidracija = pomanjkanje tekočin v telesu
- Diuretik = zdravilo, ki pospešuje izločane urina
- Urikult = mikrobiološka preiskava pri kateri ugotavljamo prisotnost bakterij in jo smatramo za pozitivno, kadar je v njem več kot 100-tisoč klic
- Sanford = mikrobiološka preiskava, ki nam pove katera bakterija se je najmočneje razmnožila, pa tudi na kateri antibiotik je ta bakterija občutljiva
- Antibiogram = pole na kateri antibiotik je bakterija občutljiva
- Patološki urin = nepravilen urin
- Proteinurija = prisotnost beljakovin v urinu
- Hematurija = prisotnost urina v krvi
- Piurija = prisotnost gnoja v urinu
- Bakteurija = prisotnost bakterij v urinu
- Glikozurija = prisotnost sladkorja v urinu
- Oligurija = zmanjšana količina seča na 100mL - 400mL – nastane zaradi izgube krvi
- Anurija = ni urina
- Uremija = ledvice ne proizvajajo urina, telo se zastruplja z lastnimi odpadki
- Nikturja = izločanje večje količine seča ponoči
- Enurezis nocturna = nočno močenje postelje (psihični vzrok)
- Disurija = boleče uriniranje
- Retencija = zastoj urina v mehurju po mikciji
- Rezidualni urin = urin, ki ostane v mehurju (vedno ga je nekaj, prb. 20mL)
- Inkontinencija = nezmožnost zadrževanja urina